

مزایای آموزش موسیقی

عکس مربوط به سی و چهارمین کسپرب پژوهشی آموزشی آموزش ملی مرکز موسیقی خوارزمی در سال گذشته ۱۳۷۸ چهارمین بررسی موسیقی کودک در ایران.

■ گلدی محمد گلدی نژاد، خردسال ترین نوازندهٔ بامهارت (ویرتوز) در

موسیقی قوم ترکمن است.

کودک پر استعدادی که لقب «اوغلان بخشی» را گرفته؛

لقبی است که در فرهنگ کهن آن قوم، مخصوص پیران و استادان و تجربه دیدگان بوده است. عصر ما، عصر شگفتیهاست؛ اگرچه فرهنگ ایران همواره شگفتی آفرین بوده است.

از سید حسین طباطبائی که در ده سالگی حافظی قرآن کرده و با بلاغت گفتار و پیشانی نورانی خود در جمع علما درخشیده، تا دیگر خردسالانی که وارثان موسیقی آیینی و مذهبی قوم خویش اند.

وجود گلدی محمد گلدی نژاد نشان می‌دهد که فرهنگ سنتی و ملی ما برای پروراندن استعدادها، توانایی و آفرینندگی و اگر بر جای خود بماند و شرایط مساعدتر شود، می‌تواند بی‌محدود از فرهنگهای بیگانه (و یا پذیرفتن راه و رسمی که موافق زندگی و عاداتهای اجدادی او نیست)، اندیشمندان و هنرمندان عالی مقام و بااخلاق حسنه را پرورش دهد. همان‌طور که در

گذشته نیز یزرگانی مثل ابوالحسن صبا، علی‌اکبر شهنازی، تاج اصفهانی و حبیب سمعی نیز آموختن موسیقی را از خردسالی و در پوشش خانواده، آغاز کرده و بعدها به مقام رفیع هنرمندی و استادی رسیدند. این هنرمندان

بزرگ که محصول مستقیم تعلیم و تربیت سنتی به روش صحیح آن بودند، در همان سنین نوجوانی نیز به حد بالایی از مهارت در هنر رسیده و قابلیت اجرای عالی و آموزش صحیح را داشتند. متأسفانه، تقلید از فرهنگ غرب، بدون شناخت کافی از آن، و از هم پاشیدگی مناسبات زندگی در شهرهای

بزرگ ایران، امکان پدید آمدن هنرمندانی چون سمعی و صبا را از بین برد، ولی در شهرستانهای دور دست و روستاهایی که متأسفانه از بین رفتن آنها، نزدیک است، هنوز آثاری از آن فرهنگ متعالی وجود دارد و نمونه‌های

درخشانی مثل او را می‌پرورانند. به امید روزی که فرهنگ ایران دوباره راههای حیات شکوفایی خود را پیدا کند و از بروز امروزی خود رها شود. این کودک

ترکمنی که حالا برای خود نوجوانی شده است دلیل بارزی است بر اینکه فرهنگهای سنتی ما هنوز هم پویایی و باروری خود را از دست نداده‌اند.

مقاله‌ای که در پی می‌خوانید تحقیق و گزارشی است که به فارسی ترجمه و برای دومین بار چاپ می‌شود. همان‌طور که از محتوای آن پیداست، این مقاله به مبانی و راه‌کارهای آموزش موسیقی به کودکان کشورهای غربی

است. از آنجا که نوشته‌های چاپ شده و تحقیقات مکتوب و قابل دسترس در زمینه فرهنگ خودی بسیار کم و نایاب است، این ترجمه انتخاب شد و امید داریم محققان و نویسندگان ما با توجه به غنای فرهنگهای سنتی،

همت کنند و مقالات علمی و مستدل بنویسند درباره زمینه‌های غنی فرهنگ و سنت که امثال اوغلان بخشیها را پرورش می‌دهد که نمونه تربیت صحیح سنتی است.

گاهی به دلیل کمی وقت و نیز محدودیت بودجه مدارس، گنجاندن هنر در برنامه آموزشی مدارس و مراکز آموزشی به

آرزویی دست‌نیافتنی و نه واقعیتی هیجان‌انگیز تبدیل می‌شود. اما شاید همه افراد درگیر در فعالیتهای آموزشی با این مسئله

یعنی گنجاندن یا نگنجاندن هنر در برنامه درسی دانش‌آموزان به عنوان مشکلی جدی برخورد نکنند. ولی ادامه این شرایط به

نفع هیچ کس نیست؛ ما هر آنچه را که باید بدان پرداخته شود به صورت پیامی شفاف برای همگی دست‌اندرکاران مدارس و

نظام آموزشی ارسال می‌داریم. مفهوم اصلی پیام به این موضوع می‌پردازد که گنجاندن

موسیقی در برنامه آموزشی مدارس به صورت علمی و واقعی یاریگر کودکان است. می‌توان از حقایق زیر که بر پایه پژوهشهای

مستند شکل گرفته‌اند، بهره گرفت، به مزایای آموزش موسیقی و اختصاص بخشی از زمان بندی برنامه آموزشی به موسیقی پی

برد و مسئولان را در اتخاذ تصمیمی مناسب یاری کرد. مزایای آموزش موسیقی به چهار گروه تقسیم می‌شوند:

موفقیت در جامعه

موفقیت در محیط تحصیل

افزایش هوش

موفقیت در زندگی

هنگامی که مزایای آموزش موسیقی بر همگان آشکار گردید، دست‌اندرکاران امر آموزش و برنامه‌ریزان امور تحصیلی موظفاند در همه سطوح از آموزش موسیقی از سوی هنرآموزان مجرب حمایت جدی به عمل آورند. بدین ترتیب هر دانش‌آموز از مزایای آموزش هنر به صورت کلی و نیز آموزش موسیقی به صورت ویژه بهره‌مند خواهد شد.

امتیاز اول: موفقیت در جامعه

موسیقی بخشی از ساختار جامعه ماست و این مهم‌ترین دلیل لزوم یادگیری موسیقی از سوی همه کودکان است. همه افراد در همه جوامع و فرهنگها به ارزش واقعی موسیقی پی برده‌اند، در حقیقت همه فرهنگهای بشری از موسیقی بهره می‌گیرند تا ارزشها و باورهای خود را بیان دارند.

همچنین نمی‌توان اهمیت موسیقی و نقش موسیقی را در اقتصاد هر کشوری نادیده گرفت. ارزش موسیقی و اهمیت آن در شکل بخشیدن به شخصیت و تواناییهای تک‌تک افراد جامعه نیز اثبات شده است.

گزارشها حاکی از آن است که دانش‌آموزان مقطع راهنمایی که به نحوی درگیر فعالیتهای مرتبط با موسیقی هستند یعنی آنانی که به یادگیری موسیقی مشغول‌اند و یا بخشی از وقت خود را صرف نواختن موسیقی می‌کنند، کمتر از دیگران به مصرف مواد مخدر و دخانیات روی می‌آورند.

موسیقی هدیه‌ای جادویی و جاودانی است و می‌توان با بهره‌گیری از آن به پرورش کودکان پرداخت. امروزه براساس شواهد و مستندات علمی می‌توان گفت که یادگیری موسیقی بر میزان یادگیری نوجوانانی که در رشته‌های علوم ریاضی و علوم تجربی تحصیل می‌کنند مؤثر است، هوش کودکان را در سنین پایین تر تقویت می‌کند و فراموش نکنیم پرداختن به هنر، خشونت نوجوانان را از میان برمی‌دارد و به نوجوانان کمک می‌کند تا راحت‌تر دوران بحرانی این سنین را پشت سر بگذارند.

وزارت آموزش و پرورش ایالات متحده همه رشته‌های هنری را به عنوان دروسی که نوجوانان و کودکان ملزم به یادگیری آنان هستند، فهرست کرده است و می‌افزاید «بسیاری از مراکز آموزش عالی شرکت در فعالیتهای هنری و یادگیری رشته‌های هنری به ویژه موسیقی را تجربه‌ای ارزشمند می‌دانند که بر میزان درک دانشجویان از جهان (محیط پیرامون آنها) می‌افزاید و آنان را باری می‌کند تا بر مشکلات سر راه خود غلبه کنند. همچنین این نکته نیز بر همگان اثبات شده است که همه هنرها و پرداختن به آنها موجب رشد ذهنی کودکان و افزایش هوش آنها می‌شود». علاوه بر این، گذراندن دوره‌ای یک ساله در هنرهای تجسمی و پرداختن به موسیقی برای همه دانش‌آموزان

که قصد تحصیل در مقاطع بالاتر را دارند، ضروری است. هنرها در افزایش شمار مشاغل مؤثرند. موجب رشد صنعت جهانگردی و مشاغل مرتبط با این صنعت می‌شوند و بر کیفیت زندگی در شهرهای بزرگ و کوچک می‌افزایند. برآوردها نشانگر آن‌اند که فعالیت اقتصادی مؤسسات و مراکز آموزش هنر ایالات متحده معادل ۳۷ میلیارد دلار و میزان مالیات بر درآمد آنها حدود ۳۰۴ میلیون دلار بوده است. بسیاری از مهندسين و طراحان صنعتی موفق و خوش ذوق، به نوعی درگیر فعالیتهای مرتبط با موسیقی هستند.

امتیاز دوم: موفقیت در مدرسه

می‌توان پیش‌بینی کرد که موفقیت در جامعه پیامد موفقیت در مدرسه و دوران تحصیل است. هر هنرآموز موسیقی یا والدین کودکانی که به یادگیری موسیقی می‌پردازند می‌توانند درباره یادگیری موسیقی بر دانش‌آموزان و میزان موفقیت آنها در تحصیل نکاتی را یادآوری کنند. مهارتهایی که یادگیری موسیقی موجب تقویت آنها می‌شود عبارت‌اند از: مهارتهای خواندن، مهارتهای برقراری ارتباط و نیز مهارتهای شناختی که این مهارتها در همه بخشهای برنامه آموزشی تحصیلی مؤثرند و نقش مهمی ایفا می‌کنند.

همچنین پژوهشهایی که به تازگی درباره موسیقی و یادگیری و نقش آن در موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان انجام شده، نشانگر آن است که یادگیری موسیقی دانش‌آموزان را یاری می‌کند تا بیاموزند چگونه می‌توانند بدون روی آوردن به خشونت و رفتارهای ناهنجار خود را با محیط مدرسه و شرایط آن هماهنگ سازند. همچنین حقایق بی‌شماری درباره ارتباط یادگیری موسیقی با موفقیت دانش‌آموزان در مدرسه وجود دارد که به چند مورد از آنها اشاره می‌کنیم:

واژه درس اصلی به زبان مادری (به‌عنوان مثال زبان فارسی)، خواندن یا مهارتهای زبانی، ریاضی، علوم، زبانهای خارجی، علوم اجتماعی، اقتصاد، هنر، تاریخ و جغرافیا اطلاق می‌شود. هنر به عنوان یکی از رشته‌های درسی نقش به‌سزایی در پیشرفت دانش‌آموزان در دیگر رشته‌های اصلی را داراست.

پژوهشی که اخیراً بر روی ۲۲۷ دانش‌آموز دوم دبستان درباره نقش یادگیری پیانو و تأثیر آن بر یادگیری ریاضی صورت گرفته نشانگر آن است که عملکرد گروهی از دانش‌آموزان که به یادگیری موسیقی مشغول‌اند در درس ریاضی ۲۷٪ بهتر از دانش‌آموزانی است که تنها به یادگیری ریاضی می‌پردازند. عملکرد بهتر این گروه شامل موفقیت آنان در حل مسائل تشریحی و چهار گزینه‌ای است. در تحلیلی که از سوی وزارت آموزش و پرورش ایالت متحده بر بیش از ۲۵۰۰۰ دانش‌آموز مقطع راهنمایی صورت گرفته، پژوهشگران دریافته‌اند که دانش‌آموزانی که در سالهای تحصیلی خود به نحوی در فعالیتهای مرتبط با موسیقی (یادگیری، نوازندگی و آموزش) درگیرند عملکرد بهتری در همه علوم ریاضی دارند. این پژوهش بدون توجه به وضعیت

اقتصادی - اجتماعی دانش‌آموزان و نیز مقدار زمانی که آنان صرف موسیقی می‌کنند، انجام گرفته است.

دانش‌آموزانی که به یادگیری و نوازندگی موسیقی مشغول‌اند و نیز دانش‌آموزانی که به شنیدن آثار موسیقایی علاقه‌مندند و به صورت حرفه‌ای شنونده این آثارند نسبت به دیگر دانش‌آموزانی که به هیچ عنوان به موسیقی نمی‌پردازند از مهارتهای زبانی بهتری برخوردارند. نتایج پژوهشهای اخیر حاکی از آن است که دانش‌آموزانی که درگیر فعالیتهای موسیقایی هستند به صورت میانگین ۵۷ نمره در مهارتهای زبانی و ۴۱ نمره در مهارتهای علوم ریاضی بیش از دیگر دانش‌آموزان به دست می‌آورند. همچنین دانش‌آموزانی که به صورت حرفه‌ای موسیقی می‌شنوند به صورت میانگین ۶۳ نمره در مهارتهای زبانی و ۴۴ نمره در مهارتهای ریاضی بیش از سایرین کسب می‌کنند.

بر اساس آماری که از سوی مرکز آمار ملی ایالات متحده منتشر شده، دانش‌آموزانی که به نوعی در محیط مدرسه و نظام آموزشی اختلال و بی‌نظمی ایجاد می‌کنند ۱۲/۴ درصد کل جمعیت دانش‌آموزان مدارس این کشور را تشکیل می‌دهند. در مقایسه با این تعداد تنها ۸/۸ درصد دانش‌آموزان که در کلاسهای آموزش موسیقی شرکت می‌جویند با چنین مسائلی روبه‌رویند.

شواهد حاصل از پژوهشی که در سال ۱۹۸۸ انجام یافته حاکی از آن است که دانشجویانی که در دوران کودکی خود به یادگیری موسیقی می‌پرداخته‌اند بیش از دیگران توانایی پذیرش محیط تحصیلی دانشگاه را دارند و از توانایی بیشتری برای برقراری ارتباط با دیگران در این محیط برخوردارند، و نیز درصد افرادی که به نوعی به فعالیتهای مرتبط با موسیقی می‌پرداخته‌اند در دریافت مدارک کارشناسی و کارشناسی ارشد بیش از دیگرانی است که به موسیقی توجهی ندارند.

لویس توماس زیست‌شناس و پزشک در مطالعه آماری خود به این حقیقت دست یافته که ۶۶ درصد افرادی که در دبیرستان در رشته موسیقی تحصیل می‌کرده‌اند در آزمون ورودی دانشکده‌های پزشکی پذیرفته شده‌اند و این در حالی است که تنها ۴۴ درصد دانش‌آموزان رشته زیست‌شناسی در این آزمون پذیرفته شده‌اند.

مطالعه انجام‌یافته بر ۸۱۴ دانش‌آموز دبیرستانی نشانگر آن است که بیشتر این دانش‌آموزان معلم موسیقی را الگوی خود در زندگی می‌دانند و از رفتار او تقلید می‌کنند. برآوردها حاکی از آن است که ۳۶ درصد دانش‌آموزان معلم موسیقی را الگوی خود می‌دانند و این در حالی است که ۲۸ درصد آنان دبیر انگلیسی، ۱۱ درصد معلم مقطع ابتدایی و ۷ درصد دبیر فیزیک و تنها ۱ درصد مدیر دبیرستان را الگوی خود می‌دانند، و همین امر نشان از جذابیت موسیقی برای دانش‌آموزان مقطع دبیرستان است.

مطالعات صورت‌گرفته بر دانش‌آموزانی که در مدارس منتخب در مقاطع ابتدایی و راهنمایی شهر نیویورک تحصیل می‌کنند

کتابخانه و مرکز تحقیقاتی در تاریخ موسیقی ایران

و به یادگیری موسیقی می‌پردازند نشان می‌دهد که این دانش‌آموزان از اعتماد به نفس بیشتر و مهارت‌های فکری بیشتری نسبت به دیگر دانش‌آموزانی که موسیقی در زندگی آنها جایی ندارد، برخوردارند.

امتیاز سوم: تقویت هوش

موفقیت در مدرسه و جامعه به مجموعه‌ای از تواناییها وابسته است. می‌توان بحث‌هایی خسته‌کننده و طولانی که درباره ماهیت و طبیعت هوش در جریان است را نادیده گرفت، اما به برخی از بخش‌های هوش کودکان که با بهره‌گیری از آموزش موسیقی تقویت می‌شود، اشاره کرد. این بار نیز داده‌های حاصل از مطالعات انجام‌یافته درباره هوش کودکان که تعداد این مطالعات نیز روزبه‌روز افزایش می‌یابد نشانگر این حقیقت است که موسیقی و نیز آموزش آن به کودکان، انسان را باهوش‌تر می‌کند. آنچه تازه و به ویژه جالب به نظر می‌رسد این است که ترکیب پژوهش‌های انجام‌یافته در حوزه علوم رفتاری و تحقیقاتی که در حوزه علوم مغز و اعصاب انجام یافته نشانگر آن است که چگونه آموزش و یادگیری

موسیقی می‌تواند به صورت فعال موجب گسترش فعالیت‌های مغزی شود.

در یکی از پژوهش‌هایی که به سرپرستی دکتر تیمو کرینگز صورت گرفت پژوهشگران از تعدادی نوازنده پیانو و نیز افراد عادی در یک سن و جنس خواستند تا مجموعه پیچیده‌ای از حرکات انگشتان را انجام دهند. در حین انجام حرکات با بهره‌گیری از فن آوری خاص از مغز افراد تصویربرداری شد، این فن آوری سطح فعالیت سلول‌های مغزی را به نمایش می‌گذاشت. تصاویر نشان می‌دادند که افراد عادی نیز قادر بودند همچون نوازندگان پیانو از عهده حرکات پیچیده برآیند، اما مغز نوازندگان پیانو برای انجام این حرکات فعالیت کمتری انجام می‌داد. به این ترتیب مغز نوازندگان پیانو در مقایسه با افراد عادی از کارایی بیشتری برای انجام حرکات ماهرانه برخوردار است. این یافته‌ها نشانگر این موضوع هستند که آموزش موسیقی می‌تواند بر کارکردهای مغز آدمی بیفزاید.

موسیقیدانان همواره درباره سرعت، سبک، تن، ریتم و عبارت‌بندی آثار خود تصمیم‌هایی اتخاذ می‌کنند و به این ترتیب تعداد زیادی از فعالیت‌ها را به صورت همزمان برای سازمان‌دهی و پیشبرد اهداف خود انجام می‌دهند. پرداختن به این تمرین‌های ذهنی تأثیر به‌سزایی در مهارت‌هایی که دقت از ملزومات آنان

است، هوش و توانایی خودباوری و بیان احساسات داراست.

گروهی از پژوهشگران که درباره ارتباط میان موسیقی و هوش بررسی می‌کردند، به این نتیجه دست یافتند که یادگیری موسیقی در مقایسه با یادگیری رایانه، توانایی‌های استدلالی ذهنی کودکان را بیشتر تقویت می‌کند این تواناییها در یادگیری ریاضی و علوم نقش به‌سزایی ایفا می‌کنند. در پژوهشی که بر گروهی از دانش‌آموزان مقطع راهنمایی انجام گرفت، روشن شد که برنامه مدون، پایایی و کامل موسیقی در افزایش مهارت‌های دانش‌آموزان در خواندن و ریاضی مؤثر است و دانش‌آموزانی که در کنار درس‌های خود از برنامه آموزش موسیقی بهره‌مند بودند نسبت به دیگر دانش‌آموزان از توانایی‌های بیشتر در خواندن و ریاضی برخوردارند.

پژوهشگران در دانشگاه مونترال از شیوه‌های گوناگون تصویربرداری مغزی استفاده کردند تا درباره فعالیت مغز به هنگام پرداختن به موسیقی (شنیدن آثار موسیقی و یا نواختن آنها) تحقیق کنند، آنان به این نتیجه دست یافتند که به هنگام نواختن

یک اثر موسیقایی و یا شنیدن آن ناحیه‌هایی از هر چهار لب قشر مخ فعال می‌شوند.

محققان دانشگاه لایپزیگ به هنگام تصویربرداری از مغز موسیقیدانان دریافتند که ناحیه گیجگاهی (بخشی از مغز که با برخی مهارت‌های خواندن مرتبط است) در مغز این افراد نسبت به افرادی عادی از وسعت بیشتری برخوردار است. آنان همچنین براساس مطالعات خود به این نتیجه دست یافتند که تارهای عصبی که میان دو نیم‌کره مغز ارتباط ایجاد می‌کنند در مغز موسیقیدانان دارای ضخامت بیشتری است و نیز ضخامت این تارها در افرادی که پیش از هفت سالگی یادگیری موسیقی را آغاز کرده‌اند، بیش از ضخامت این تارها در افرادی است که پس از هفت سالگی به موسیقی روی آورده‌اند.

مطالعه‌ای که در دانشگاه کالیفرنیا صورت گرفت نشان می‌دهد هوش استدلالی کودکان پیش‌دبستانی پس از هشت ماه حضور در کلاسهای آموزش موسیقی، ۴۶ درصد افزایش می‌یابد.

پژوهشگران دانشگاه مک‌گیل در مطالعات خود دریافتند مهارت‌های شناختی و نمایشی ذهنی دانش‌آموزانی که در یک دوره سه ساله آموزش موسیقی شرکت کرده‌اند بیش از دیگر دانش‌آموزان است. آنان همچنین دریافتند که خودباوری و اعتماد به نفس در دانش‌آموزانی که به یادگیری پیانو مشغول‌اند

بیش از سایرین است.

محققان به این نتیجه دست یافته‌اند که یادگیری آواز در کودکان سه تا چهار ساله موجب تقویت چشمگیری ضریب هوشی زمانی - مکانی آنان می‌شود.

پژوهشگران با مطالعه بر کودکان مهد کودکی در ویسکونسین دریافتند که کودکانی که در کلاسهای آموزش موسیقی شرکت می‌کنند در آزمونهای هوشی زمانی - مکانی ۴۸ درصد موفق‌تر از دیگر کودکان عمل کرده‌اند.

محققان دانشگاه آبرن در مطالعات خود به این حقیقت دست یافته‌اند که خودباوری در کودکانی که در کلاسهای هنری از جمله: موسیقی، آواز، نقاشی و ... شرکت می‌جویند به میزان چشمگیری افزایش می‌یابد.

امتیاز چهارم: موفقیت در زندگی

همه ما می‌خواهیم تا فرزندانمان و نیز همه کودکانی که در اطرافمان به سر می‌برند، در تحصیل، در شغل و نیز در موقعیتهای اجتماعی به موفقیت دست یابند، ما همچنین می‌خواهیم تا کودکان در زمینه‌های گسترده‌تری نیز موفق باشند. شرکت در فعالیتهای مرتبط با موسیقی و یادگیری آن مزایای بی‌شماری در زندگی برای همه افراد به ارمغان می‌آورد. این مزایا شامل موفقیت‌های روان‌شناختی - روانی و نیز جسمانی می‌شود.

یادگیری موسیقی موجب افزایش پشتکار می‌شود و نیز افرادی که به نوعی درگیر فعالیتهای موسیقایی هستند بیش از دیگران تمایل دارند تا نظم و انضباط را در زندگی خود رعایت کنند. این ویژگیهای شخصیتی موجب فعالیت بیشتر ذهن و مغز می‌شود و همین فعالیت موجب می‌شود تا مطالعه سایر دروس و نیز عادات رفتاری افراد به صورت هدفمند در آید. این مطلب در پژوهشهای انجمن موسیقی و ریاضی حاصل شده است. هنگامی که افراد به موسیقی می‌پردازند تشویق از سوی دیگران موجب می‌شود تا اعتماد به نفس و رضایت از خود در این افراد تقویت شود. به تازگی پژوهشهای بی‌شماری که در رشته پزشکی انجام یافته است نشان می‌دهد که موسیقی بر بیماران تأثیری شفابخش دارد. به همین دلایل گنجاندن موسیقی در کنار دیگر هنرها، ورزش و نیز علوم در نظام آموزشی موجب موفقیت بیش از پیش کودکان و نوجوانان می‌شود.

موسیقی دارای نیروی چشمگیری برای نزدیک ساختن افراد به یکدیگر است. در دنیای مدرن امروز عوامل بسیاری وجود دارند که با قدرت فوق‌العاده زیاد در تلاش اند تا افراد بشر را از خود انسانی‌شان دور کنند و با وجود این عوامل گاهی اندیشیدن به وجه مشترک همگی ما یعنی انسانیت لازم است.

موسیقی یکی از عوامل ایجاد ارتباط میان نوجوانان است، همچنین موسیقی پلی ارتباطی میان گروه نوجوانان و دیگر اعضای جامعه پدید می‌آورد. با بهره‌گیری از موسیقی می‌توانیم کودکان را با گوناگونیها و ویژگیهای خاص انسانها آشنا کنیم و هزاران ضرب‌آهنگ زندگی را به آنان بشناسانیم.

موسیقی افراد بشر را از حس زیبای زندگی و معجزه شگفت انسان بودن پر می‌کند. موسیقی موجب گسترش افق فکری می‌گردد و ما را به سوی رفتار درست انسانی پیش می‌راند. پرداختن به موسیقی موجب پدیدآیی ویژگیهای منحصر به فردی در آدمی می‌شود. به همین دلیل موسیقی و آموزش آن باید به‌عنوان بخشی جدانشدنی در زندگی کودکان در آید. یادگیری موسیقی و دیگر هنرها موجب تسریع یادگیری سایر دروس می‌شود، افق دید کودکان را گسترده می‌سازد و به آنان می‌آموزد تا شگفتیهای زندگی را ببینند.

امروزه همه صاحب‌نظران عرصه آموزش به این حقیقت اشاره می‌کنند که آموزش موسیقی می‌تواند از کاستیهای نظام آموزشی بکاهد و افراد را برای رویارویی با ویژگیهای قرن بیست و یکم آماده سازد. موسیقی بر میزان سلامتی می‌افزاید، از اضطرابها می‌کاهد، و با بهره‌گیری از آن می‌توان بر تنهایی غلبه یافت. این عوامل همگی در غلبه بر استرس، تقویت سیستم دفاعی بدن و افزایش سلامتی مؤثرند. پژوهشها نشانگر این موضوع هستند که سطح هورمونها در افرادی که به یادگیری موسیقی مشغول اند یا حتی آثار موسیقایی را می‌شنوند، تغییر می‌کند. آموزش موسیقی کودکان را در گذر از محیط تحصیلی و رسیدن به دنیای واقعی یاری می‌کند، یادگیری موسیقی موجب می‌شود کودکان درک بهتری از فرهنگ و مشارکت اجتماعی بیابند.

آینده هر ملتی به نوع آموزشهایی که کودکان دریافت می‌دارند، وابسته است و با گنجاندن موسیقی می‌توانیم آینده خود را تضمین کنیم. در شرایط بحرانی شنیدن موسیقی آرامش به ارمغان می‌آورد. می‌توان با شنیدن موسیقی دیگر سرزمینها به فرهنگ و مردمان آن سرزمین عشق ورزید و از تنشهای میان ملتها کاست. اگر کودکان موسیقی نیاموزند، زندگی در شرایط دشوار برای آنان تبدیل به جهنم خواهد شد، موسیقی به ارتباط، خلاقیت و همکاری می‌پردازد، و با یادگیری موسیقی در مدارس دانش‌آموزان فرصت خواهند یافت تا به تقویت مهارتهای خود بپردازند، زندگی را جلوه‌ای تازه بخشند و از دریچه‌ای نو به جهان بنگرند.

منبع:

WWW.MENC.ORG
 _ Texas commission on Drug and Alcohol Abuse Report, Reported in Houston Chronicle, January 1998.
 _ Michael Green, Recording Academy President and CEO at 42nd Annual Grammy Awards, february 2000.
 _ Getting Ready for College Early: a Handbook for Parents of students in the Middle and junior High school Years, V.S. Department of Education, 1997.
 _ Academic Preparation for College: What Students need to Know and be Able to Do, 1983, The college Board, New York.
 _ Graziano, Amy, Mathew Peterson, And Gordon shaw, Enhanced Learning of proportional math through music training Neurological Research 21 (march 1999).
 _ Phi Delta kappan, February 1994 the Case for music in the school D.L.Hammann and L.M.Walker, Music teacher as role models for African American student's Journal of Research in Music Education, 41, 1993.

برگرفته از نشریه داخلی دفتر آموزش و توسعه فعالیت‌های هنری - شماره ۲۲